

# Istniejące mity oraz jak to nauki nie oszukamy

9 czerwca 2010

Czy zdajemy sobie z tego sprawę czy też nie, większość ludzi jest stale manipulowanych przez media i inne instytucje które wpływają na krajowy „porządek”. To z kolei wpływa w dużym stopniu na większość naszych zachowań, oczekiwań i wartości. Nasze pojęcie dobra i zła oraz koncepcje moralności są również częścią naszego dziedzictwa kulturalnego oraz doświadczeń. Ta metoda kontroli nie wymaga użycia siły fizycznej i okazała się tak skuteczna, że tylko nieliczni dostrzegli czy odczuli manipulacje.

## LUDZKA NATURA

W życiu codziennym obserwujemy powiązania pomiędzy fizycznymi wydarzeniami wokół nas. Lecz często nie udaje nam się zaobserwować takich samych powiązań w ludzkim zachowaniu. Gdy będziemy badali ludzkie zachowanie w tych samych kategoriach w których badamy zjawiska fizyczne, lepiej zrozumiemy czynniki fizyczne odpowiedzialne za kształtowanie naszych wartości i zachowania.

Zjawiska przyrodnicze dokonują się pod wpływem dużej ilości sił. Na przykład, roślina nie wyrośnie dopóki nie zostanie poddana działaniu substancji odżywczych, grawitacji, wody, słońca i wielu innych. Żaglówka nie płynie sama z siebie; jest ona poruszana pod wpływem wiatru i wielu innych czynników.

Nie istnieje z góry ustalona ludzka natura. Nie rodzimy się z uprzedzeniami, bigoterią, czy agresją; one wynikają z naszych doświadczeń. Nie powinniśmy przejmować się błędnym pojęciem ludzkiej natury, ale raczej badać ludzkie zachowanie które od zawsze się zmieniało – inaczej wciąż żylibyśmy w jaskiniach.

Ludzkie zachowanie jest takim samym przedmiotem dla

zewnętrznych sił jak każda inna rzecz w świecie naturalnym. Współczesne nauki badające ludzkie zachowanie są mniej rozwinięte przez to że skupiają się głównie na ludziach, a niewystarczająco na warunkach środowiskowych, które „programują” jednostki. Nie można określić czynników odpowiedzialnych za zachowanie poprzez badanie pojedynczych jednostek. Musimy raczej badać kultury w których ludzie są wychowywani. Różnice pomiędzy rdzennym mieszkańcem Ameryki, złodziejem i bankowcem nie znajdują się w ich genach, lecz odzwierciedlają środowiska w których dorastali. Chińskie dziecko nie uczy się mówić po chińsku szybciej niż amerykańskie dziecko uczy się mówić po angielsku. Jeżeli dokładnie zbadamy efekty oddziaływania społecznego na ludzkie zachowania, będziemy mogli łatwo określić rodzaj środowiska z którego dana osoba pochodzi. Skala wpływu środowiska społecznego odzwierciedla się w języku, wyrazach twarzy i ruchach ciała.

Ludzkie zachowanie jest podporządkowane i generowane przez wiele czynników środowiskowych. Dotyczy to zarówno konstruktywnych jak i destruktywnych zachowań. Środowisko społeczne składa się z naszego życia rodzinnego, diety, miłości lub jej braku, zdolności nabywczych, preferencji seksualnych, roli wzorców promowanych przez telewizję, książki, radio i internet, edukacji, tła religijnego, znajomych i wszystkich innych powiązanych czynników.

Generalnie rzecz biorąc, wspólne wartości są poddane wpływowi istniejących struktur społecznych oraz subkultur będących w obrębie społeczeństwa. Na dobre i złe, systemy społeczne mają tendencję do utrzymywania samych siebie razem ze wszystkimi ich słabymi i mocnymi stronami. Czy zdajemy sobie z tego sprawę czy też nie, większość ludzi jest stale manipulowanych przez media i inne instytucje które wpływają na krajowy „porządek”. To z kolei wpływa w dużym stopniu na większość naszych zachowań, oczekiwań i wartości. Nasze pojęcie dobra i zła oraz koncepcje moralności są również częścią naszego

dziedzictwa kulturalnego oraz doświadczeń. Ta metoda kontroli nie wymaga użycia siły fizycznej i okazała się tak skuteczna, że tylko nieliczni dostrzegli czy odczuli manipulacje.

Wielu uważa, że chciwość jest częścią ludzkiej natury. Przez wieki odkąd ludzie żyli w niedostatku lub zagrożeniu nim, rozwinęły się wzorce zachowań takie jak chciwość i podziwianie tych którzy zgromadzili bogactwa poprzez przestępstwa, sprzeniewierzenia i inne. Te wzorce pozostały w nas przez wieki, więc wielu uważa że taka po prostu jest ludzka natura i nie da się tego zmienić. Ale rozważ ten przykład: jeżeli przez tydzień z nieba spadałoby złoto, ludzie w kulturze niedostatku wybiegliby na zewnątrz i wypełnili nim ich domy. Jeżeli ten złoty deszcz utrzymywałby się przez lata, ludzie wymietliby złoto ze swoich domów i wyrzucili swoją złotą biżuterię. W środowisku dostatku i bezpieczeństwa emocjonalnego, wiele negatywnych uczuć przestałoby dominować.

Ludzie którzy dorastali w systemie monetarnym gdzie najważniejszy jest zysk, prawdopodobnie będą woleli podnajmować innym części swoich firm zamiast troszczyć się o dobro ich państwa oraz pracowników. Natura naszych tradycji społecznych utrwala takie zachowania. Na przykład, jeżeli średniej wielkości firma troszczyłaby się o dobro pracowników i zapewnianie im opieki medycznej, placów zabaw dla dzieci i wyższych zarobków, nie przyciągnęłaby tak wielu inwestorów jak podobnej wielkości firma która korzysta z obsługi zewnętrznej i inwestuje w reklamę oraz nowe maszyny. Bardziej humanitarna firma nie utrzyma się zbyt długo w branży. Drapieżne zachowania w celu przetrwania zaczynają dominować w świecie biznesu. Nie jest to ludzka natura, lecz produkt uboczny kultury.

W środowisku dużego niedostatku produktów żywnościowych, ludzie gromadzą jedzenie. Zachowanie te wynika z niedostatku jedzenia. Lecz na wyspie na Pacyfiku, gdzie jest dużo jedzenia a zaludnienie jest niewielkie, ludzkie zachowanie jest całkiem odmienne. Złowione ryby są dzielone pomiędzy wszystkich.

Wiele innych przykładów pokazuje jak środowisko ustala wzorce i wartości. W nieprzyjaznym środowisku, ludzie mają tendencję do rozwijania broni. Po drugiej wojnie światowej, nawet najbardziej szanowane niemieckie rodziny walczyły o resztki żywności w koszach na śmieci by przetrwać. W społeczeństwach opartych na niedostatku, hojność jest rzadko spotykana. Jeżeli jakaś dziewczyna jest bardzo atrakcyjna przy ustalonych standardach społecznych, przyciągnie ona wielu adoratorów. Z drugiej zaś strony, kiedy dziewczyna jest mniej atrakcyjna, będzie skłaniała się ku rozwijaniu innych cech, by wyrównać swoje szanse. Ludzie posiadający niewielką wiedzę o fizycznym świecie mają tendencję do widzenia bogów i demonów jako głównych kierowników zjawisk występujących w przyrodzie. Były czasy kiedy mężczyźni o wielkiej sile byli podziwiani i cieszyli się szacunkiem w armiach. Pojawienie się broni palnej spowodowało wyrównanie ich zdolności bojowych. Wojny toczyły się odkąd ludzie pojawili się na Ziemi i wielu przypisuje je ludzkiej naturze. Lecz w rzeczywistości powodem wojen jest niedostatek, który wywołuje spory terytorialne.

Współcześnie wielu ludzi postrzega geny jako powód nienormalnego zachowania, ale główne przyczyny okazały się tkwić w środowisku. Genetyka nie wyjaśnia w pełni ludzkiego zachowania. Nauki zajmujące się ludzkim zachowaniem mają do czynienia ze złożonym systemem genów, czynników środowiskowych (jedzenie, schronienie, rodzina, edukacja, religijność, doświadczenie) oraz interpretacji i decyzji podejmowanych przez ludzi, dotyczących świata i ich miejsca w nim.

Co dzisiaj jest uważane za akceptowane zachowanie, może nim nie być w przyszłości. Pozostaje pytanie jak wiele elementów naszego systemu wartości jest programowanych przez wysiłki społeczeństwa do potrzymania istniejących i ustalonych tradycji. To nie ludzką naturą powinniśmy być zaniepokojeni, lecz ludzkim zachowaniem. Może ono zostać zmienione poprzez odpowiednią i stosowną edukację oraz projekt środowiska, który pokrywa się ze zdolnościami naszej planety. Lepsze wartości,

ideały i zachowania nie mogą zostać w pełni zrealizowane podczas gdy wciąż panuje głód, bezrobocie, wojny i ubóstwo.

## **REGUŁA PRZEPISÓW**

Wielu ludzi uważa że potrzebujemy przepisów by eliminować nasze problemy. Ale czy nie mamy ich już zbyt wiele? Są ich setki tysięcy – lecz wciąż są łamane.

Na przykład, są tysiące przepisów zabraniających kradzieży. Lecz kiedy przyjrzymy się temu bliżej i zobaczymy statystyki, okaże się że nieliczni ludzie kontrolują większość światowych zasobów. Większość ludzi ma niewystarczająco dużo pieniędzy by zaspokoić nawet najbardziej podstawowe potrzeby. Jak możemy myśleć, że bez zmiany tych warunków wprowadzanie przepisów zapobiegnie kradzieżom? Zapobieganie im staje się jeszcze trudniejsze, gdy reklamy powodują większe pożądanie produktów. Niemalże nieświadomie, ludzie w Stanach Zjednoczonych są wystawiani na ponad 2500 reklam dziennie.

Nawet traktat pokojowy nie może zapobiec kolejnej wojnie, gdy nie uporano się z jej podstawowymi przyczynami. Prawa współpracy międzynarodowej nie zajmują się przyczynami dla których potrzebujemy przepisów – one po prostu skłaniają się ku utrzymywaniu obecnego stanu rzeczy. Nie licząc się z traktatami, państwa które zajęły terytoria przy użyciu siły i przemocy wciąż pozostają na pozycji terytorialnej i surowcowej przewagi. Traktaty są tylko prowizorką i zazwyczaj działają tylko w przypadku zawieszonych konfliktów, przez krótki czas.

Być może potrzebni są inni ludzie w rządzie, będący etycznymi i troszczącymi się o innych. Może zlikwidują korupcję i zaczną pracować ku lepszemu. Lecz jeśli nawet najbardziej etyczni ludzie zostaną wybrani na wysokie stanowiska i skończą nam się zasoby, nadal będą istniały kłamstwa, oszustwa, kradzieże i korupcja. Do zapewnienia powszechnego dobrobytu to nie etyczni ludzie są potrzebni, lecz sposób inteligentnego zarządzania światowymi zasobami.

## **BADANIE WARUNKÓW, KTÓRE POWODUJĄ PROBLEMY**

Być może problem leży gdzie indziej niż w ustalaniu coraz to większej ilości przepisów czy kwestii wybierania etycznych ludzi do sprawowania władzy. Być może powinniśmy przyjrzeć się temu jak obecnie uzyskujemy i rozprowadzamy potrzebne nam dobra. Jest to robione za pomocą „zarabiania pieniędzy” poprzez wymianę czasu, umiejętności i wysiłków danej osoby, lub też „inwestowania” w systemie finansowym z nadzieją uzyskania większej ilości pieniędzy, a następnie wymienienie tych pieniędzy na towary i usługi. To mogło stanowić dobrą metodę w czasach gdy było niewystarczająco dużo towarów, a technologia dopiero raczkowała, lecz dzisiaj nasze zaawansowane technologie mogą stać się narzędziami do stworzenia czegoś zupełnie innego.

Jeżeli spojrzymy z naukowego punktu widzenia, na Ziemi jest więcej niż potrzeba żywności i dóbr materialnych do zaspokojenia potrzeb wszystkich ludzi – jeśli będą one odpowiednio zarządzane. Przy inteligentnym użyciu technologii, zasobów i personelu jest ich dość, by umożliwić każdemu bardzo wysoki poziom życia. Kiedy mówimy o użyciu technologii, mamy na myśli technologie nie będącą szkodliwą dla ludzi czy środowiska oraz nie marnującą czasu i energii.

Rozważ ten przykład: kiedy następuje recesja i ludzie mają za mało pieniędzy by pozwolić sobie na różne rzeczy, czy Ziemia nie pozostaje wciąż tym samym miejscem? Czy nie ma nadal produktów na półkach sklepów i ziemi do uprawy? To tylko reguły gry w którą gramy są przestarzałe i powodują tak wiele cierpienia.

Istnienie pieniądza jest z trudem kwestionowane czy badane, ale rozważmy kwestię ich używania. Pieniądz sam w sobie nie ma żadnej wartości. To tylko obrazek na tanim kawałku papieru z umową wśród ludzi dotyczącą tego co można za niego kupić. Jeżeli nazajutrz z nieba zaczęłyby spadać stuzłotówki, wszyscy byliby szczęśliwi, nie licząc bankierów.

Jest wiele wad używania starej metody wymiany towarów i usług. Przyjrzymy się tutaj tylko kilku z nich, i pozwolimy dodać do tej listy Twoje własne.

Pieniądz stanowi tylko wtrącenie pomiędzy tym czego dana osoba potrzebuje i tym co może dostać. Ludzie nie potrzebują pieniędzy tylko dostępu do zasobów.

Używanie pieniędzy powoduje rozwarstwienie społeczeństwa oraz elityzm oparty głównie na ekonomicznej dysproporcji. Ludzie nie są równi bez równych zdolności nabywczych.

Większość ludzi jest niewolnikami swoich zawodów których nie lubią, ale nie mogą nic zmienić ponieważ potrzebują pieniędzy.

Ogromna korupcja, chciwość, przestępczość, defraudacje i wiele innych negatywnych zjawisk jest spowodowanych potrzebą pieniędzy.

Większość praw jest ustalanych dla korzyści korporacji, które mają wystarczająco dużo pieniędzy by wywierać nacisk, dawać łapówki lub przekonywać urzędników państwowych do tworzenia praw które służą ich interesom.

Ci którzy kontrolują siłę nabywczą mają większy wpływ.

Pieniądze są używane do kontrolowania zachowania tych z ograniczonymi zdolnościami nabywczymi.

Produkty takie jak żywność są czasem niszczone by utrzymywać wysokie ceny; ceny wzrastają gdy panuje niedobór danej rzeczy.

Co roku marnuje się materiały i nadmiernie eksploatuje dostępne zasoby z powodu powierzchownych zmian wyglądu produktu w celu dopasowania go do chwilowej mody, utrzymując stałe zapotrzebowanie na produkty.

Olbrzymia degradacja środowiska następuje z powodu wysokich kosztów lepszych metod pozbywania się odpadków.

Ziemia jest ograbiana dla zysku.

Korzyści z technologii czerpią jedynie ci z odpowiednimi zdolnościami nabywczymi.

Co najważniejsze, kiedy dla firmy najistotniejszy jest zysk, decyzje na wszystkich płaszczyznach są podejmowane nie dla korzyści ludzi czy środowiska, ale głównie w celu pozyskania bogactwa, mienia i władzy.

## **KOLEJNY ROZDZIAŁ W ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA**

Czym jest to co mamy obecnie? Jakie powinny być nasze priorytety? Wszystkie państwa i ludzie, niezależnie od filozofii politycznych, wierzeń religijnych i zwyczajów społecznych, zależą od bogactw naturalnych; wszyscy potrzebujemy czystego powietrza i wody, ziemi rolnej dla pożywienia oraz niezbędnych technologii i personelu do utrzymywania wysokiego standardu życia. Być może powinniśmy unowocześnić sposób w jaki funkcjonuje społeczeństwo, by każdy na Ziemi mógł odnosić korzyści z naszych technologicznych zdolności do utrzymywania czystego środowiska oraz wysokiego standardu życia. Nie ma wystarczającej ilości pieniędzy do zapłacenia za tego typu zmianę, ale jest więcej niż trzeba zasobów na Ziemi by jej dokonać.

Podsumowując: Ziemia ma obfite bogactwa naturalne a nasza praktyka racjonowania ich poprzez używanie pieniędzy jest przestarzałą metodą, która powoduje wiele cierpienia. Nie potrzebujemy pieniędzy, tylko inteligentnego zarządzania ziemskimi zasobami dla zapewnienia powszechnego dobrobytu. Najlepiej gdybyśmy dążyli do osiągnięcia tego celu poprzez użycie gospodarki opartej na zasobach.

## **GOSPODARKA OPARTA NA ZASOBACH**

Jest to koncepcja bardzo odmienna od wszystkich innych znanych obecnie. Mówiąc najprościej, gospodarka ta używa zasobów zamiast pieniędzy, dzięki czemu ludzie mogą mieć dostęp do

wszystkiego co im potrzeba bez użycia pieniędzy, kredytów, handlu wymiennego czy jakiejś innej formy długu lub serwitutu. Wszystkie światowe zasoby są uznawane za wspólne dziedzictwo wszystkich ludzi na Ziemi.

Prawdziwym bogactwem jakiegokolwiek państwa nie są pieniądze, lecz rozwinięte i potencjalne surowce oraz ludzie którzy pracują na rzecz eliminacji niedostatku, w celu bardziej humanitarnego społeczeństwa.

Jeżeli nadal brzmi to dla Ciebie nieprzekonująco, rozważ ten przykład: Jeżeli grupa ludzi utknie na wyspie z pieniędzmi, złotem i diamentami, lecz wyspa nie będzie miała ziemi nadającej się do uprawy, ryb czy czystej wody, ich bogactwo nie będzie miało znaczenia dla ich przetrwania.

Co jeśli wszystkie pieniądze świata nagle by zniknęły? Dopóki będzie gleba, fabryki i inne zasoby, możemy zbudować cokolwiek zechcemy i zaspokoić nasze potrzeby surowców. Istotą rzeczy jest to, że pieniądze nie są tym czego ludzie naprawdę potrzebują; potrzeba im za to dostępu do artykułów potrzebnych do życia.

W gospodarce opartej na zasobach, zasoby są używane bezpośrednio do poprawy życia populacji. W gospodarce opartej na zasobach a nie pieniądzach, możemy z łatwością wyprodukować wszelkie rzeczy niezbędne do życia oraz zapewnić bardzo wysoki poziom życia każdemu.

Autor: Jacque Fresco

Fragment książki „Projektując Przyszłość”

Źródło: [Anarchista](#)